نفت و انرژی

سهم گاز طبیعی در سبد انرژی کشور ۷۰ درصد است

معاون وزیر نفت در امور گاز اعلام کرد که سهم گاز در سبد انرژی کشور ۷۰ درصد و سهم نیروگاه‌ها از گازرسانی، ۸۳ درصد است. به گزارش زمان به نقل از شرکت ملی گاز ایران، سعید توکلی در سی‌ونهمین نشست روسای روابط عمومی صنعت گاز، با تأکید بر ضرورت نگاه فرابخشی به موضوع انرژی به‌ویژه در آستانه ورود به فصل سرد سال گفت: شرکت ملی گاز ایران به عنوان شرکتی میان‌زنجیرهای و بنا به وظیفه ذاتی خود مسئولیت حفظ پایدار جریان گاز را در کشور برعهده دارد و به سبق گذشته، پایدار نگهداشتن جریان گاز بخش خانگی اولویت نخست این شرکت به‌ویژه در فصل سرد سال است. وی افزود: شرکت ملی گاز ایران در تابستان ۱۴۰۳ همکاری حداکثری با بخش نیروگاهی داشته است، تا جایی که بخشی از تعمیرات اساسی پالایشگاه‌ها را نیز به دلیل تأمین نیاز نیروگاه‌ها به تعویق انداخت. مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با تأکید بر اینکه ۸۳درصد از سبد سوخت مورد نیاز بخش نیروگاهی با گاز تأمین می‌شود و در هیچ جای دنیا چنین حجمی از انرژی گاز در بخش نیروگاهی مصرف نمی‌شود، ادامه داد: صنعت گاز کشور پیشران تولید، توسعه و در صف نخست خط مقدم جنگ اقتصادی است و با نگاه به منافع ملی و بدون درنظر گرفتن ملاحظات بخشی و سیاسی به‌منظور تأمین حداکثری گاز مورد نیاز همه مشترکان در بخش‌های صنعتی، خدماتی، خانگی و ... اقدام می‌کند. توکلی با تأکید بر ضرورت ارتقای بهره‌وری تأسیسات و تجهیزات برای مدیریت بهینه مصرف اعلام کرد: بهره‌وری مصرف یک موضوع فرادستگاهی است و قانون ۱۳ دستگاه مختلف را در این زمینه مسئول دانسته است‌وی در ادامه تصریح کرد: حدود ۷۰درصد از سهم سبد انرژی کشور با گاز تأمین می‌شود و اولویت نخست این شرکت به‌ویژه در فصل سرد سال حفظ پایدار جریان گاز برای هممولتان است. ضمن اینکه تعهدات مربوط به تأمین گاز بخش نیروگاهی و صنایع مطابق با برنامه تعهد شده و در بعضی موارد فراتر از آن اجرا شده است. معاون وزیرنفت در امور گاز افزود: امسال با توجه به گرمای هوا در تابستان با هدف کمک بیشتر به بخش نیروگاهی برنامه تعمیرات اساسی پالایشگاه‌ها با تأخیر اجرا شد، اما همکاران ما با تلاش شبانه‌روزی و مطابق برنامه‌ریزی انجام شده تعمیرات اساسی بخش فرآورش و انتقال را تا پیش از دوره سرد سال با موفقیت به انجام می‌رساندند تا شرکت ملی گاز ایران امسال نیز در فصل زمستان، گرمابخش منازل هممولتان باشد.

تأکید مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران بر سه طرح اولویت‌دار صنعت نفت

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران اجرای طرح فشارافزایی، توسعه فاز ۱۱ میدان مشترک گازی پارس جنوبی و میدان گازی کیش را سه طرح اولویت‌دار صنعت نفت در پارس جنوبی برشمرد و گفت: برای اجرای این طرح‌های راهبردی باید از همه توان بهره‌برداری شود. در واقع، بالاترین هدف و اولویت برنامه هفتم توسعه کشور، افزایش بهره‌وری است. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با اشاره به نظامات حکمرانی در دنیا، گفت: عدالت اجتماعی، بهره‌وری، کیفیت زندگی و مشارکت مردمی، ۴ هدف مشترک در تمام نظامات حکمرانی دنیاست. وی با تأکید بر نسبت بهره‌وری با رشد اقتصادی، خاطرنشان کرد: هر نوع رشدی از دو طریق رشد نهاده‌محور و بهره‌ورمحور اتفاق می‌افتد که اقتصاد دانش‌بنیان یکی از شاخه‌های رشد بهره‌وری‌محور است، بنابراین برای رسیدن به این رشد باید مداخله ما از جنس نوآوری، فناوری یا نظام تدبیر باشد. این عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت با بیان اینکه وجود یکی از موانع بزرگ بهره‌وری در کشور، نبود انگیزه در بخش خصوصی است، تأکید کرد: رشد نهاده‌محور و رشد بهره‌ورمحور دو بال هستند که باید با هم حرکت کنند و رشدی پایدار خواهد ماند که بر پایه بهره‌وری باشد. وی گفت: سازمان تلاش کرده است به‌جای تمرکز بر سیاستگذاری، نقش تنظیم‌گری خود را تقویت کند و بیشتر به جاری‌سازی سیاست‌ها بپردازد. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با بیان اینکه در کشور ابزار بهره‌وری کم داریم، تصریح کرد: اگر قرار است بهره‌وری در کشور افزایش یابد، لازم است ابزار استاندارد (فرایند استانداردگذاری)، نوآوری و بهره‌وری کنار هم باشند تا هدف برنامه هفتم توسعه که رشد ۸ درصدی بهره‌وری است، تحقق یابد. پیشوایی یادآور شد: با تلاشی که صورت گرفت توانستیم احکام خوبی از بهره‌وری را در برنامه هفتم از کشور بگنجانیم، به‌طوری که ۴ ماده تبصره از بهره‌وری در این برنامه وجود دارد. در واقع، ۷۰ درصد از برنامه‌های سازمان ملی بهره‌وری ایران در برنامه هفتم توسعه هست. وی با بیان اینکه یکی از موانع بزرگ بهره‌وری در کشور، نبود انگیزه در بخش خصوصی است، بنابراین برای ارتقای بهره‌وری باید برای مردم، نخبگان، دانش‌بنیان‌ها و بخش خصوصی یک فضای بزرگی ایجاد کنیم. عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت بیان کرد: بخش (ب) ماده ۱۱۱ برنامه هفتم توسعه که نظام سنجش بهره‌وری خدمات کلیدی دستگاه‌های اجرایی و تسهیم منافع حاصل از مشارکت دانش‌بنیان‌ها در ارتقای بهره‌وری در اولویت قرار گرفته است. وی با اشاره به تعریف تولید، گفت: برخی معتقدند مفهوم بهره‌وری صنعتی است، چراکه تولید را تحت‌اللفظی و عرفی ترجمه کرده‌اند و می‌گویند بهره‌وری عوامل تولید و منابع تولید در جایی که تولید صورت می‌گیرد، موضوعیت دارد. در حالی که بهره‌وری مفهوم فراشته‌ای است و به همه تخصص‌ها و رشته‌ها مرتبط است و نمی‌توان فقط آن را معطوف به تولید کرد. پیشوایی با بیان اینکه نظام تقسیم کار ملی بهره‌وری مبتنی بر نگاشت نهادی است، اظهار کرد: برای اینکه حرکت ملی بهره‌وری در کشور شکل بگیرد باید یک شورای ملی بهره‌وری به‌عنوان خط‌مشی‌گذار تشکیل شود. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با بیان اینکه یکی از نقش‌های کلیدی سازمان، تنظیم‌گری است، گفت: تنظیم‌گری اقتصادی و منابع عمومی، تنظیم‌گری اداری-حقوقی، تنظیم‌گری اجتماعی و تنظیم‌گری نوآوری-فناوری ۴ مجاری تنظیم‌گری است که این سازمان آن را دنبال می‌کند. وی در پایان اضافه کرد: در حال حاضر نرخ بیکاری در کشور پایین آمده است، این در حالی است که مشکل اصلی در شرایط امروز کمبود نیروی کار ماهر است. برای مثال، آماری که از مهاجرت پرستاران در کشور منتشر می‌شود، نگران‌کننده است.

وزیر اقتصاد تاکید کرد:

لزوم کاهش فشار مالیاتی از مشاغل خرد و حقوق بگیران

وزیر امور اقتصادی و دارایی با تاکید بر برداشتن فشار از مشاغل خرد و حقوق بگیران گفت: مشکل ما کسانی نیستند که حقوق می‌گیرند، حقوق آنان هنگفت نیست؛ بنابراین نباید از آنان مالیات گرفت؛ انرژی را باید برای کسانی که در سطح کلان هستند، گذاشت تا جبران دریافت مالیات شود.

به گزارش سرویس اقتصادی زمان، عبدالناصر همتی در نخستین اجلاس مدیران مالیاتی سراسر کشور در دولت چهاردهم اظهار داشت: باید اعتماد را به مردم بازگردانیم و عنوان کنیم که ما نمی خواهیم مالیات خلاف واقع بگیریم بلکه بر اساس داده محوری مالیات عادلانه دریافت خواهیم کرد.وی افزود: باید با مالیات ستانی عادلانه شاهد ایجاد زمینه برای اصلاح مسیر اقتصاد باشیم سازمان نظام مالیاتی در این زمینه تلاش هایی انجام داده است، وزیر امور اقتصادی و دارایی ادامه داد: قانون بودجه سطح بالایی را برای تحقق مالیات در نظر گرفته است که امیدوارم تا پایان سال با مدیریت رییس سازمان هدف مالیاتی تحقق یابد. وی با بیان اینکه باید با کاهش نفت در اقتصاد و افزایش سهم مالیات اصلاح ساختاری انجام دهیم، گفت: هزینه های جاری دولت بالا می رود و این عیب بودجه کشور است که در گذشته تصویب شده است و امکان دارد که برای قانون سال آینده نیز اجتناب ناپذیر باشد ما در وزارت اقتصاد پیش بینی های خود را برای سازمان برنامه و بودجه ارسال می کنیم تا در آیین نامه بودجه سال آینده مطرح شود، همتی با تاکید بر اینکه سال گذشته درآمدهای مالیاتی رشد خوبی داشته است، گفت: بدنه دولت در کنار سازمان مالیاتی است و مالیات بسترسازی برای تغییر اقتصادی است. وی با بیان اینکه مالیات باید تغییر جهت داشته باشد، گفت: با اختصاص معاف به بخش هایی که نباید مالیات دهند باعث می شود تا هدایت و حمایت یارانه ای از مردم صورت گیرد، وزیر امور اقتصادی و دارایی عنوان کرد: معتقد هستم فرار مالیاتی بالاست گردش مالی را در بانک مرکزی می بینیم افرادی که هویت تجاری ندارند مبالغ کلانی را جابه جا می کنند، باید به سمت این برویم که اطلاعات برخط باشد تا با همکاری سازمان مالیاتی و بانک مرکزی هماهنگی ها به سرعت صورت بگیرد تا شامل تورم نشود و ارزش آن کم شود.وزیر امور اقتصادی و دارایی خاطر نشان کرد: بانک مرکزی باید اطمینان پیدا کند که همکاران مالیاتی نیز نمی مردم هستند و اطلاعات بانکی مردم حفظ می شود و همه در مسیر کمک به بودجه و عدالت مالیاتی حرکت می کنیم، همتی بیان داشت: به خاطر تحریم های ظالمانه در نفت و سرمایه گذاری باید در غیاب آن سایر ظرفیت ها و درآمدها قابل شناسایی باشد، در همین راستا باید فاصله قیمت ارز نیمایی و آزاد گرفته شود.وی با اشاره به اینکه ۸۰ درصد مردم وضع مالی خوبی ندارد بنابراین نباید ما بر روی آنها فشار مالیاتی قرار دهیم، گفت: رئیس جمهور به ماده ۱۶۹ ، بسیار اعتقاد دارد و به درستی بر اجرای کامل آن تاکید دارد چرا که شفافیت اقتصادی و مالی را به دنبال دارد و همه بخش ها از جمله اخذ مالیات را عادلانه می کند. وی بیان کرد: تصویر دقیقی از وضعیت مالی و درآمدی مردم نداریم طبق قانون مالیاتی باید پایه های اطلاعاتی و حکمرانی داده در کشور داشته باشیم، اجرای ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم در کنترل تورم و نرخ ارز و توسعه کشور کمک می کند برگزاری جلسه ها و همکاری ها در این زمینه ضروری است. وزیر امور اقتصادی و دارایی با تاکید بر اینکه شود.وی با اشاره به اینکه ۸۰ درصد مردم وضع مالی خوبی ندارد بنابراین نباید ما بر روی آنها فشار مالیاتی قرار دهیم، گفت: رئیس جمهور به ماده ۱۶۹ ، بسیار اعتقاد دارد و به درستی بر اجرای کامل آن تاکید دارد چرا که شفافیت اقتصادی و مالی را به دنبال دارد و همه بخش ها از جمله اخذ مالیات را عادلانه می کند. وی بیان کرد: تصویر دقیقی از وضعیت مالی و درآمدی مردم نداریم طبق قانون مالیاتی باید پایه های اطلاعاتی و حکمرانی داده در کشور داشته باشیم، اجرای ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم در کنترل تورم و نرخ ارز و توسعه کشور کمک می کند برگزاری جلسه ها و همکاری ها در این زمینه ضروری است. وزیر امور اقتصادی و دارایی با تاکید بر اینکه

رئیس سازمان ملی بهره‌وری باید تشکیل شود

مشکل اصلی در شرایط امروز کمبود نیروی کار ماهر است

رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با اشاره به اینکه، شورای ملی بهره‌وری باید به‌عنوان خط‌مشی‌گذار تشکیل شود، گفت: مشکل و چالش اصلی در شرایط امروز کمبود نیروی کار ماهر است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، میر سامان پیشوایی در نشست حکمرانی بهره‌وری که با حضور رئیس صندوق توسعه ملی برگزار شد، گفت: بند اول سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه بر رشد اقتصادی متوسط هشت درصد با تأکید بر افزایش بهره‌وری کل عوامل تولید اشاره دارد. در واقع، بالاترین هدف و اولویت برنامه هفتم توسعه کشور، افزایش بهره‌وری است. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با اشاره به نظامات حکمرانی در دنیا، گفت: عدالت اجتماعی، بهره‌وری، کیفیت زندگی و مشارکت مردمی، ۴ هدف مشترک در تمام نظامات حکمرانی دنیاست. وی با تأکید بر نسبت بهره‌وری با رشد اقتصادی، خاطرنشان کرد: هر نوع رشدی از دو طریق رشد نهاده‌محور و بهره‌ورمحور اتفاق می‌افتد که اقتصاد دانش‌بنیان یکی از شاخه‌های رشد بهره‌وری‌محور است، بنابراین برای رسیدن به این رشد باید مداخله ما از جنس نوآوری، فناوری یا نظام تدبیر باشد. این عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت با بیان اینکه وجود یکی از موانع بزرگ بهره‌وری در کشور، نبود انگیزه در بخش خصوصی است، تأکید کرد: رشد نهاده‌محور و رشد بهره‌ورمحور دو بال هستند که باید با هم حرکت کنند و رشدی پایدار خواهد ماند که بر پایه بهره‌وری باشد. وی گفت: سازمان تلاش کرده است به‌جای تمرکز بر سیاستگذاری، نقش تنظیم‌گری خود را تقویت کند و بیشتر به جاری‌سازی سیاست‌ها بپردازد. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با بیان اینکه در کشور ابزار بهره‌وری کم داریم، تصریح کرد: اگر قرار است بهره‌وری در کشور افزایش یابد، لازم است ابزار استاندارد (فرایند استانداردگذاری)، نوآوری و بهره‌وری کنار هم باشند تا هدف برنامه هفتم توسعه که رشد ۸ درصدی بهره‌وری است، تحقق یابد. پیشوایی یادآور شد: با تلاشی که صورت گرفت توانستیم احکام خوبی از بهره‌وری را در برنامه هفتم از کشور بگنجانیم، به‌طوری که ۴ ماده تبصره از بهره‌وری در این برنامه وجود دارد. در واقع، ۷۰ درصد از برنامه‌های سازمان ملی بهره‌وری ایران در برنامه هفتم توسعه هست. وی با بیان اینکه یکی از موانع بزرگ بهره‌وری در کشور، نبود انگیزه در بخش خصوصی است، بنابراین برای ارتقای بهره‌وری باید برای مردم، نخبگان، دانش‌بنیان‌ها و بخش خصوصی یک فضای بزرگی ایجاد کنیم. عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت بیان کرد: بخش (ب) ماده ۱۱۱ برنامه هفتم توسعه که نظام سنجش بهره‌وری خدمات کلیدی دستگاه‌های اجرایی و تسهیم منافع حاصل از مشارکت دانش‌بنیان‌ها در ارتقای بهره‌وری در اولویت قرار گرفته است. وی با اشاره به تعریف تولید، گفت: برخی معتقدند مفهوم بهره‌وری صنعتی است، چراکه تولید را تحت‌اللفظی و عرفی ترجمه کرده‌اند و می‌گویند بهره‌وری عوامل تولید و منابع تولید در جایی که تولید صورت می‌گیرد، موضوعیت دارد. در حالی که بهره‌وری مفهوم فراشته‌ای است و به همه تخصص‌ها و رشته‌ها مرتبط است و نمی‌توان فقط آن را معطوف به تولید کرد. پیشوایی با بیان اینکه نظام تقسیم کار ملی بهره‌وری مبتنی بر نگاشت نهادی است، اظهار کرد: برای اینکه حرکت ملی بهره‌وری در کشور شکل بگیرد باید یک شورای ملی بهره‌وری به‌عنوان خط‌مشی‌گذار تشکیل شود. رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران با بیان اینکه یکی از نقش‌های کلیدی سازمان، تنظیم‌گری است، گفت: تنظیم‌گری اقتصادی و منابع عمومی، تنظیم‌گری اداری-حقوقی، تنظیم‌گری اجتماعی و تنظیم‌گری نوآوری-فناوری ۴ مجاری تنظیم‌گری است که این سازمان آن را دنبال می‌کند. وی در پایان اضافه کرد: در حال حاضر نرخ بیکاری در کشور پایین آمده است، این در حالی است که مشکل اصلی در شرایط امروز کمبود نیروی کار ماهر است. برای مثال، آماری که از مهاجرت پرستاران در کشور منتشر می‌شود، نگران‌کننده است.

بازار، جهشی برای نرخ ارز متصور نیست

یک تحلیلگر بازار ارز گفت: با وجود این شرایط بحرانی نرخ دلار در نیمه‌های ۵۹ هزار تومان تا نیمه‌های ۶۲ هزار تومان افزایش یافت که در حدود رشد ۴، پنج درصدی است و این رقم، عدد ناچیزی محسوب می‌شود.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، شاهین چراغی، تحلیلگر بازار ارز با اشاره به توسانات بازار ارز پس از عملیات وعده صادق ۲ ایران علیه اسرائیل گفت: یکی از اقدامات خوبی که نهاد ناظر پولی یعنی بانک مرکزی انجام داده این است که نسبت به بازار ارز شناخت لازم را به دست آورده، یعنی شناخت کامل از اکوسیستم مالی کشور دارد و به همین دلیل به جای یارانه بر کنترل قیمت اسکناس دلار تمرکز کند، بر خود بازار تمرکز کرده است. عضو سابق شورای عالی بورس بیان داشت: در دوره‌های قبل مدیران بانک مرکزی چنین می‌پنداشتند که قیمت گذاری ارز از طریق اسکناسی است که در تهران معامله می‌شود، اما در این دوره بانک مرکزی شناخت بهتری نسبت به بازار ارز به دست آورده به طوری که اکوسیستم تعیین قیمت ارز از طرق مختلف انجام می‌شود، به عنوان نمونه امروز کنترل نرخ درهم در دبی صورت می‌گیرد. این موضوع نشان می‌دهد که بانک مرکزی به خوبی عرضه و تقاضا را مدیریت می‌کند. این تحلیلگر بازار ارز تصریح کرد: این عوامل نشان از هوشمندانه شدن مدیریت بانک مرکزی دارد و اگر امروز مدیریت خوب بازارساز نبود، حوادثی که در چند روز گذشته روی داده، می‌توانست قیمت ارز را به شکل سرسام آوری افزایش دهد. چراغی با اشاره به اینکه در یک سال گذشته التهاب‌هایی که روی داده نرخ ارز را با نوسانات قیمتی مواجه کرد، اما بعد از چند روز مجدداً به کانال‌های قبلی برگشت، گفت: در همه کشورهای دنیا زمانی که تنش‌های سیاسی و نظامی اتفاق می‌افتد، بازارها دچار نوسان می‌شوند، یعنی بازارهای پولی، بازارهای مالی و حتی بازارهای کالایی با رفتارهای هیجانی و احساسی رو به رو می‌شوند. عضو سابق شورای عالی بورس عنوان کرد: بعد از عملیات وعده صادق ۱ شاهد بودیم که نفت جهانی یک جهش قیمتی را تجربه کرد. همچنین قیمت طلا نیز با رشد رو به رو شد، اما بعد از مدتی که شرایط آرام گرفت، قیمت نفت و طلا و شاخص‌های مالی به قیمت واقعی بازگشتند. این تحلیلگر بازار ارز اظهار کرد: بانک مرکزی هوشمندانه بازار ارز را رصد می‌کند و این موضوع موجب شده تا عواملی که قیمت‌های شاربی را ایجاد می‌کنند از قبل شناسایی شوند تا در زمان بحران این عوامل را مهار کند. به همین دلیل است که با وجود این شرایط بحرانی نرخ دلار از نیمه‌های ۵۹ هزار تومان تا نیمه‌های ۶۲ هزار تومان افزایش یافت که در حدود رشد ۴، پنج درصدی است و این رقم، عدد ناچیزی محسوب می‌شود. چراغی در پایان تاکید کرد: یک نکته مهم در بازارهای مالی این است که بازار، رویدادها را پیشخور می‌کند یعنی اینکه هنوز اتفاقی روی نداده، اما بازار به اخبار واکنش نشان می‌دهد و قیمت را جابجا می‌کند بدین ترتیب قیمت‌های آینده نرخ دلار در معاملات امروز خود را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه نرخ ارز تا حدود ۴، پنج درصد افزایش یافته است، بنابراین؛ بازار افزایش شدیدی برای نرخ دلار متصور نیست.

معاون وزیر اقتصاد تاکید کرد:

حمایت از تولید داخل با افزایش تعرفه ها یا تغییر محل تامین ارز

معاون وزارت صمت گفت: با افزایش تعرفه گمرکی یا تغییر محل تامین ارز برخی کالاهای وارداتی که مشابه آن در داخل تولید می‌شود، شرایط را به سود تولیدکننده داخلی خواهیم کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، محمدمهدی برادران معاون صنایع عمومی وزارت صمت اظهار کرد: در ماده ۱۶ قانون حمایت حداکثری از تولید داخل تصریح شده است تا پایان قانون برنامه ششم، ممنوعیت‌هایی برای کالاهایی که مشابه داخلی دارد، اعمال شود، اما با توجه به اینکه در قانون برنامه هفتم این موضوع تمدید نشده و این فرصت حمایتی حذف شده است تلاش می‌کنیم از سایر فرصت‌ها مثل افزایش تعرفه گمرکی برای کالاهایی که در داخل کشور وجود دارد استفاده کنیم یا محل تأمین ارز برخی کالاهای وارداتی را تغییر دهیم تا شرایط به نفع تولیدکننده داخلی باشد. وی در مصاحبه با صدا و سیما افزود: رویکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت رویکرد حمایت از تولید بوده و خواهد بود؛ تولیدکنندگان، وزارت صمت را خانه خود می‌دانند و ما موظف هستیم برای حفظ اشتغال و تولید، از حداکثر توان مان برای حمایت از تولیدکنندگان استفاده کنیم. برادران ادامه داد: هدف از جنگ تعرفه‌ها در بین کشورهای جهان، حمایت از تولید است و ما نیاز نسبت به حمایت از تولید داخل بی طرف باشیم یا اجازه دهیم بازارهای داخل کشور به راحتی در اختیار سایر کشورها قرار گیرد. معاون صنایع عمومی وزارت صمت گفت: توأمان قائل به صادرات و واردات هستیم؛ اگر قرار است مبادله تجاری انجام و یا امتیازی به کشوری داده شود همان امتیاز را با همان سطح یا بیش از آن برای تولیدکنندگان داخلی در نظر بگیریم تا سهم بازار بیشتری در منطقه به تولیدات داخل اختصاص یابد.

نگاه روز

بودجه ۱۴۰۴؛ اولین آزمون سخت اقتصادی دولت چهاردهم

حجت بین آبادی - پژوهشگر حوزه بودجه و بانکی

بخش اول

رعایت چهار اصل ارتقای سرمایه اجتماعی با تأکید بر ارتباط صادقانه با مردم، قاعده‌گرایی و ایفای بدون نقصان تعهدات، انجام اصلاحات مستمر با نگاه بلندمدت و حمایت از محرومان و توانمندسازی جامعه، به عنوان اصول کلی حاکم بر لایحه بودجه در بخشنامه بودجه ۱۴۰۴ ذکر شده است. کمتر از ۴ هفته تا پایان مهلت قانونی برای ارائه بخش اول لایحه بودجه‌سال ۱۴۰۴ (کلیات بودجه) توسط دولت به مجلس شورای اسلامی باقیمانده است. براساس اجماع نانوشته صاحب‌نظران اقتصادی و مالی کشور، لایحه بودجه سال آینده اولین آزمون سخت برای دولت چهاردهم، به منظور پیشبرد برنامه‌های اقتصادی و معیشتی خود است. دراین راستا واکاوی و تحلیل بخشنامه تهیه و تنظیم لایحه قانون بودجه سال ۱۴۰۴ ابلاغی توسط رئیس جمهور در تاریخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۰، به‌همراه آسیب‌شناسی جامع از بودجه ۱۴۰۳، می‌تواند تصویر روشن‌تری از پیش‌بینی نحوه مدیریت این چالش بزرگ به ما ارائه کند.

کسری تراز عملیاتی بودجه عمومی

کسری تراز عملیاتی (شکاف درآمد هزینه) قانون بودجه ۱۴۰۳، مبلغ ۳۸۰ هزارمیلیارد تومان است که البته نسبت کسری تراز عملیاتی به منابع بودجه عمومی ۹.۹ درصد بوده و این خودش پایین‌ترین نسبت در ۵ سال اخیر محسوب می‌شود. این نسبت در سال ۱۴۰۰ به دلیل بیش‌برآوردی درآمدهای نفتی و عدم تحقق درآمد حاصل از فروش اوراق درنیمه اول سال مذکور، به ۳۳٫۸ درصد رسیده بود. درادامه این روند طبق بخشنامه بودجه ۱۴۰۴، راهبردهای کلان لایحه بودجه سال آینده مشتمل بر مدیریت سقف تعهدات دولت و کاهش نارتری بودجه، هوشمندسازی نظام مالیاتی به جای تشخیص مبتنی بر ممیزین مالیاتی، به صورت کامل عملیاتی کردن سازوکار پایانه‌های فروشگاهی درسال آینده، اعمال کردن مالیات بر عایدی‌سرمایه، اصلاح (افزایش) نرخ حقوق ورودی کالاهای وارداتی به غیر از کالاهای اساسی و وضع عوارض صادراتی بر محصولات کشاورزی آببر برای صرفه‌جویی آب (در صورت اهتمام دولت برای اجرای کامل آنها)، می‌تواند منجر به کاهش تراز عملیاتی بودجه عمومی شود. البته نکته قابل توجه نیز هدف‌گذاری ۱۰ واحد درصدی برای نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی (GDP) در انتهای برنامه هفتم (یعنی تا پایان سال ۱۴۰۷) در نظر گرفته می‌شود و از طرفی در حال حاضر این نسبت تقریبا ۴.۵ درصد است که این فاصله درصدی، خود نشان‌دهنده عزم دولت برای افزایش قابل توجه و عقلانی درآمدهای مالیاتی است.

ردیف‌های متفرقه

این ردیفها مربوط به مجموعه گسترده‌ای از اعتبارات هستند که با دستگاه‌های متولی آنها مشخص نیست (یعنی بین‌دستگاهی‌اند) یا به صورت موقتی و خاص تخصیص یافته و شامل مواردی مثل اعتبارات یارانه‌ها (بجز یارانه نقدی)، اعتبارات پیش‌بینی‌نشده، اعتبارات متمرکز درآمد هزینه‌ای، اعتبارات نهادهای خاص، اعتبارات سود، کارمزد وام و اعتبارات ردیفهای موقت هستند. به اذعان برخی از خبرگان این حوزه، ردیف‌های متفرقه بودجه‌های سنواتی در برخی از مواقع منجر به خدشه‌دار شدن اصل مسؤولیت در بودجه‌ریزی دولتی و اختلال در اساس طبقه‌بندی دستگاهی می‌شوند. در بودجه ۱۴۰۳، سرجمع ردیف‌های متفرقه ۲۲۰۶ همت (هزار میلیارد‌تومان) درنظر گرفته شده که سهم ۷.۹ درصدی از منابع ۲۸۳۷ همتی بودجه عمومی دارد. به منظور بررسی روند تاریخی در سال‌های اخیربابد متذکر شد که این نسبت در بودجه‌های عمومی سال‌های ۱۴۰۲ بالسهم ۱۴.۵ درصد، ۱۴۰۱ بالسهم ۱۸.۷ درصد، ۱۴۰۰ بالسهم ۲۵.۷ درصد و سال ۱۳۹۹ بالسهم ۱۳.۲ درصد لحاظ شده بود که سهم ۷.۹ درصدی امسال نشان‌دهنده کنترل قابل قبول این بخش است. با این حال براساس بررسی به عمل آمده در بخشنامه بودجه ۱۴۰۴، به کنترل یا کاهش اعتبارات ردیف‌های متفرقه جدول شماره ۹ اشاره‌ای نشده است.

عملیات‌های فرابودجه‌ای، رویه‌ای دردناک نظام PFM کشور

متاسفانه در عملیات‌های فرابودجه‌ای برخلاف قواعد بودجه‌ریزی دولتی، منابع و مصارف آن در سقف بودجه لحاظ نمی‌شوند که تعدادی از آنها همانند هدفمندی یارانه‌ها، تخصیص قیر و صندوق توسعه ملی در تبصره‌های بودجه می‌آیند و تعداد دیگری از آنها که مشمول عملیات مالی دولت از طریق نظام بانکی در طول سال مالی هستند، علاوه بر جداول بودجه، در تبصره‌ها نیز حضور ندارند. در ادامه به برخی از مهم‌ترین آنها می‌پردازیم: هدفمندسازی یارانه‌ها (تبصره ۸): در این تبصره منابع و مصارف هدفمندسازی یارانه به صورت جداگانه لحاظ شده و همانطور که بیان شد، هیچ نقشی در منابع و مصارف عمومی بودجه ندارند. طبق جدول شماره ۱۴ قانون بودجه ۱۴۰۳، میزان آنها ۷۵۸.۸ همت و به‌اندازه حدود ۲۷ درصد از بودجه عمومی کشور بوده و این عدد نقش و اثر چنین مبلغ قابل توجهی در سرجمع بودجه، موجب کاهش مقایسه‌پذیری، انضباط مالی و شفافیت بودجه می‌شود. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، مجموع منابع قانونی قابل تحقق هدفمندی در سال آینده حدود ۵۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. از سوی دیگر برخی ارقام مصارف مانند یارانه نان، کمپرآوردی تخمین زده می‌شود و همچنین منابع مورد نیاز برای اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی در تبصره (۸) به وضوح مشخص نشده است. بنابراین با فرض تخصیص کامل مصارف، نارتری درآمد هزینه هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۴۰۳ معادل حداقل ۲۳۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی می‌شود. بند «س» تبصره (۷)، تخصیص قیر به دستگاه‌های اجرایی: دولت مکلف به تخصیص ۲۰ همت قیر به صورت حواله به دستگاه‌های اجرایی، مطابق با سهمیه‌های تعیین‌شده برای موضوعات تعیین‌شده در بند «س» این تبصره شده است. بند «ع» تبصره (۴): در این بند، دولت مکلف شده است که به منظور تقویت بنیه دفاعی کشور از طریق شرکت ملی نفت ایران، معادل ۱۳۶۸ هزار میلیارد تومان از محل تحویل انواع نفت خام و میعانات گازی، به ستاد کل نیروهای مسلح پرداخت کند. بدهی‌های غیرسیال دولت در ادبیات مالی بخش عمومی بدهی‌های سیال به دو دسته بدهی‌های سیال و غیرسیال تقسیم می‌شوند. بدهی‌های سیال به صورت اوراق بهادار بوده و قابلیت معامله در بازار سرمایه را دارند ولی سایر بدهی‌های دولت که غیراوراقی و مبادله‌ناپذیر هستند، غیرسیال نامیده می‌شوند. طبق آمار منتشره خزانه‌داری کل کشور، تا پایان سال گذشته مبلغ بدهی‌های غیرسیال دولت که مورد قبول خزانه‌داری و سازمان برنامه هستند، به‌میزان ۸۲۳ همت محاسبه گردیده است. البته ناگفته نماند که اختلافات جدی بین بازیگران این حوزه و دولت بر روی میزان بدهی‌های دولت وجود دارد (در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۳ با عنوان بدهی‌های غیرشفاف دولت، تهدیدکننده پایداری مالی و ثبات اقتصادی، تفصیلا به این حوزه پرداختهام). اصولا طلبکاران دولت در زمینه بدهی‌های غیرسیال نظیر نظام بانکی، صندوق ذخیره ملی، صندوق‌های بازنشستگی و سازمان تامین اجتماعی و شرکت‌های دولتی اگر تصمیمی برای تادیه همه یا بخشی از بدهی آنها ازسوی دولت وجود داشته‌باشد، بیشتر به صورت فرابودجه‌ای پرداخت می‌شود. برای مثال در بند «د» تبصره (۱۵) قانون بودجه ۱۴۰۳، اجازه واگذاری اوراق دارایی‌های مالی و سرمایه‌ای تا سقف ۱۳۰ هزار میلیارد تومان برای پرداخت تعهدات و بدهی‌های دولت به سازمان تامین اجتماعی صادرشده که نوعی از عملیات فرابودجه‌ای است (خوشبختانه لازم به‌ذکر است؛ بند «ب» ماده ۱۰ و بند «ث» ماده ۱۸ قانون برنامه هفتم، گام‌های امیدوارکننده‌ای در این زمینه برداشته‌اند).

Alborz.payam@gmail.com